

A V R A V I T A L I S.

On ſat egerunt Scholæ docuiſſe, alimenta primò in chylum, hinc dein in cruoris chylum tranſmutari, adeoque in hepate ſpiritum naturalem fieri, qui repetitâ in corde digeſtione, in vitalem formetur, ac tandem in cerebro animalis fiat. Sic ut ſpiritus naturalis eſſet utendis partibus aptus; vitalis verò, vivificandis atque conſervandis iisdem: ut & animalis tandem, ſenſus motus, mentisq; functionibus deſtinatus. Quin meo iudicio quidditatem, & facti hiftoriam amplius detegere debuiffent in tam longa ſtudiorum ſerie, & ſcriptorum repetitione. Equidem ſciunt ſpiritum eſſe aliequem, illud impedimentum faciens Hippocratis, vitæ clayum manu ſua tenens. Quærendum & pronunciandum erat, quibus ſpiritus iſte organis fieret, quidve ageret, ſimulque omnem ejus indolem, ſubſtantiam, atq; ſubſtantię proprietates, ſimul & ſiendi modum explicuiſſe: dicam igitur, quid mihi hac in parte occurrat. Ut igitur in ſpiritus vitalis cognitionem ducamur, primo Blas humanum hoc loco reperendum eſſet; ſed hic, ne tædio ſim, omitram, ac lectorem aliò remittam ad volumen de ortu medicinæ. Modum quoque alibi tradidi, quo ex quacunq; planta, fructuque, per indita fermenta, fiat aqua vitæ. Quem modum vulgus novit, exercetque, dum è granis, fructibus, cereviſia, hydromelite, aquam vitæ non minus quàm è vitis ſucco, fabricat. Eſt autem aqua vitæ, liquor volatilis, oleoſus quidem (quatenus totus inflammatur,) totuſque pariter ſaluſ, in quantum aër mordicat, imò & paululum in ore detentus, comburit ac veſicat gingivarum epidermida. Obiter hoc loco annotans, unicum ac indiviſibile ſimplex, duo eſſe initia chymica. Oſtendi quoque alias, quomodo ꝑ una aqua vitæ, combibita in ſale tartari ſiccato, vix fiat ſemuncia ſalis, cæterum totum corpus fiat aqua elementalís, ut prius erat. Adeoque & hinc obvium, aquam eſſe corpus per naturam prius atque ſimplicius iſſis initiis chymicis. Dum aqua, quæ prius non inerat actû, in aqua vitæ deſlegmatiffima, fiat tamen per ſui reductionem inde primum aquæ elementum. Quam porò mechanican traducendo ad vitæ ſpeculationem, reperio quòd vinum, parte ſui vinoſâ, aquam vitæ contineat. Ideoque faciliè, citò, & abſque hepatis atque fellis digeſtiſ maturitatibus, rapi

per arterias ſtomachi, ad cor; five, advocari immediate in ſupplementum, & defectum ſpiritus vitalis, atque hæcenus eludere Scholarum opinionem, quæ præſupponit jecoris ſpiritum præcedere debere. Etenim ſi juſto plus ſpiritus vini inſit ſtomacho, ſequitur ebrietas, quatenus ſcilicet ſpiritus vini largius attrahitur, quàm queat commodo intervallo in ſpiritum vitalem commutari. Quod ſanè inprimis ſui commutationem arguit, ſimulque digeſtionis & fermenti operationes. Denique & illud notabile. In vino nimirum eſſe ſpiritum quandam mitiorem, alterius ac nobilioris qualitatis participem, quam qui immediate per diſtillationem elicitur, diciturque aqua vitæ de phlegmata. Quod facile in ſimplici olivarum oleo ad oculum ſpectatur. Quippe diſtillatum oleum abſque laterum aut regularum additamento, quodque oleum philoſophorum dicitur, multum diſſert ab ejus oleitate, quæ elicitur prius reducto oleo ſimplici, in partes diſſimilares, ſolâ digeſtione & ſalis circuli Paracelliſci appoſitione. Siquidem ſal circuli, idem in pondere, & qualitibus præſtans, aq; oleo ſegregatur, poſtquam oleum olivarum in ſui heterogeneitates eſt diſpoſitû. Dulce enim tunc oleum olivarum ex oleo, prout & ſuaſiſſimus vini ſpiritus à vino, hoc pacto ſeparantur, longèq; ab aquæ vitæ acrimoniâ diſtinctus. In nobis autem, etſi cibus cum potu quædamtenus putreſcant (nimirum iſta putredo, eſt modus atq; medium tranſmutandæ rei in rem) attamen in digeſtionibus noſtris, per ejuſmodi putrefactionem, actionemq; fermenti lienaris, non educitur ex oleribus, leguminibus, frumentalibus aut pomis, ſpiritus aquæ vitæ. Siquidem naturæ noſtræ intentio, non eſt ſibi procreare aquam vitæ: verum longè aliud in nobis eſt fermentum, quo res reſolvuntur in chylum. Atque aliud, quo res putreſcunt, atque ſeparantur in aquam vitæ. Hoc namque pluribus mediis fermentum introducit; illud verò, non niſi ſpecifica cujuſvis ſpeciei proprietate fermentali acquiritur. Etenim dum herbæ in aqua per macerationem longam, fermento ſuo, aut vicario, putreſcunt pro extractione aquæ vitæ, manent caudex, rami, ac folia integra, in figura & duritie: quæ tamen manſa, deglutita, & bene intus conſecta, paucis horis in chylum abeunt, primamque herbarum naturam annuntiant. Quocirca alias adhuc inculcavi, tot nempe eſſe fermenta di-

ta digestiva specifica, tot putrefactionum varietates, & totidem stercora unius panis, quot species animalium pane alitorum. Imò & adhuc plura sunt fermenta in corruptionem panis: siquidem adhuc pluribus modis tam sponte, quam odore locorum, & agentium impressionibus, panis putrescit. Quodque de pane est dictum: idem de cibis aliis intelligatur. Scholæ quoque animadvertentes, nil nobis profuturum, quin in sui radice contineat vitæ præludium, atque ideo voluerunt in cruore, hepatis spiritum, naturalem actu, auræ instar gliscere. Putaruntque esse vaporem, adeoque & cum halitu confuderunt. Nesciæ, quod vapor sit aqua: non autem sit Gas, spiritus Sylvester, incoagulabilis aura, ætherque. Putarunt itaque, quod vapor è cruore extra venato exhalans, prout alias è quolibet tepente liquore spirat, esset ille cruoris spiritus, unde materialiter spiritus vitalis deinde fabricaretur. De quibus alibi ex professo. Enimverò quicquid in sanum stomachum descendit, si conficiatur à Splenis fermento, acescit fermentali ac specificâ aciditate nostræ speciei. Ac tandem in cruorem vertitur, prius abinde sequestratis superfluitatibus. Qui cruor post maturam suæ digestionis in cor transfertur, & sanguis fit, qui in Sacris dicitur spiritus rubeus, cui anima inhabitat. Aptus enim fit in spiritum vitalem transmigra- re, ejusque residuum pati ultimam solidorum digestionem, atque tandem absque illa sui residentia, in auras exhalare. Itaque & eo ipso oportet esse volatilem, & spiritus indolem assumisse in corde. Porro istud acidum stomachi, totum vi fermenti fellei convertitur in salem, prout alibi de digestionibus. Separaturque actualis fædus, cum urina & sudoribus, quia evasit excrementitia. Cruoris verò ipsa massa, cum nequeat in spiritum transire, nisi fermento vitali cordis. Cruoris inquam in sanguinem, & sanguinis in spiritum traductio substantialis, fit tota per totum, sine ulla residentia, & separatione heterogeneorum: eo quod excrementa prius inde sint abducta. Estque cordis irrequieta substantia, continuò circa hoc transmutationis munus occupata, ut indefinenter è cruore sanguinem arterialem, & ex hoc spiritum vitalem efficiat. Vique adeò non præexistit aliquis spiritus naturalis in cruore, unde velut è materia ex qua, spiritus vitalis fiat. Sed ipse totus cruor, si opus fuerit, fit sanguis arterialis, atque inde spiritus vitalis. Differunt ergo cruorificatio in hepate, & sanguificatio in

corde. Nam unum, est chyli in cruorem vera transmutatio, & generatio novæ entis. Aliud verò est cruoris in sanguinem volatilem, & in auram vitalem extenuatio. Cruor enim fit cum sui inspissatione, & liquidi excrementi, sine lotii separatio. ne. Spiritus verò vitalis fit cum inspissati liquatione, & æræa extenuatione, ad quam sanguis scilicet præbet gradum five medium. Fateor equidem, spiritum vini, rapi, ut spiritum, in arterias, tanquam aliquod simplex symbolizans, atque præviè dispositum, ut faciliè in spiritum vitalem transcendat: sed ex hinc Scholæ nil pro suo hepatico conficiunt. Cruor ergo ipse esto spiritus hepaticus coagulatus, & vitalium spirituum præexistens materia. Qui sanè spiritus, corporis naturam habet, cum potentia ut spiritualizetur. Itaque prout à cordis fermento, cruor fit sanguis arterialis ac spiritus volatilis: ita in arteriis tanquam cordis stomacho, desumptoque fermento cordis, ipse sanguis in rempubl. spirituum transit. Imò & secundarii humores, siue proxima solidorum nutrimenta, sunt sensim volatilia, ne post se residuam residentiam relinquant: sed totali sui transpiratione egressum faciant. Cor ergo fabricat suo fermento, è cruore sanguinem, quem eadem operâ aptat extenuatque sic, ut porro in arteriis tanquam suo stomacho, tantundem vitalium spirituum è sanguine fiat arterialis, quantum sanguinis grossities, renitenque substantia permittit, tantulo spatio, quo in arteriis agitur, fieri. Estque univoca propemodum actio, dum cruor in sanguinem, & sanguis in spiritum transit. Quia non differunt officinis itemque digestionis, extenuationis & subtiliationis gradibus. Tantundem namque sanguinis nascitur è cruore, tantundemque è sanguine spirituum vitalium eodem cordis fermento conficitur, quantum sibi cuique opus est. Et vires conficiendi valent. Nec sufficit adhuc novisse, cruorem in sanguinem arterialem ascendere; sanguinem verò partim in spiritum vitalem transmigra- re, partimque abire in solidorum nutritionem. E spiritu vitali quoque tandem fieri animale, quique in suis nervis ultimam recipiat determinationem. Ita quidem, ut spiritus visivus fiat in nervis opticis, inde autem exorbitans, & in linguam delatus, gustatui esset planè inutilis: prout & spiritus animales tractuum auctores, metui sunt impares, & vicissim. Quin insuper spiritus vitalis medullam novissè oportet. Enimverò ex acido chylo partim fit cruor, partimque

urina & sudor. Salsedo verò illa urinæ excrementosa est spiritus volatilis & falsus, qui terræ confermentatus, tandem sal petræ formatur: quapropter spiritus ille falsus est excrementosus. Cruor verò per distillationem nobis monstrat etiam spiritum salinum, planè volatilem, odore nequicquam, ut neque gustu distinguibilem à spiritu urinæ. In eo tamen essentialiter diversam, quod spiritus salis cruoris, curet epilepsiam: non autem spiritus salis lotii. Hinc saltem constat, in cruore esse spiritum falsum, & volatilem. At quo modo totus cruor homogenealiter à fermento cordis transmutetur, verbis explicari nequit. Eò quòd naturæ ipsæ à priori non sunt demonstrabiles. Fermentorum namque sunt essentielles operationes, in rerum transmutationem: non autem accidentariæ accidentium propagationes, ad dispositiones faciendæ duntaxat. Est ergo spiritus vitalis planè falsus; ideò balsamicus, & custos à corruptione. Ut quanquam aqua vitæ faciliè in spiritum vitalem migret: non est tamen hic oleosus, aut combustibilis instar aquæ vitæ: sed spiritus vini, solo fermenti tactu, faciliè totus in spiritum falsum mutatur, & indolem inflammabilem extemplo amittit. Prout docui libro de Dualech, quomodo per spiritum urinæ, aqua vitæ unico instanti in osfam subtilem coaguletur. Quod de sale sanguinis volatili, multò evidentius fermento cordis effectivo licet argumentari. Quapropter, qui cordis palpitationem aliquantisper tolerant, licet assatum tum multumque vini meracioris hauserint: attamen non faciliè inebriantur. Eò quòd propter urgentem necessitatem, citissimè spiritus vini in cor, & arterias, spirituum penurias, attrahatur, subitòque in spiritum vitalem formetur. Restaurat inquam vires, nec tamen tum inebriat: eò quòd non amplius peregrinus: sed faciliè domesticus factus, in cor tractus, dein per arterias quoquo versus dispensetur. Non arguit enim in adversum, quod spiritus salis petræ, sit acidus, ac quod proinde vitalis spiritus, acidus esse debeat. Neque enim spiritus, unde sal petræ in terra fiebat, acidus tum erat. Estque ideo spiritus vitalis falsus, viciniorque spiritui lotii, quam salis petræ, qui propter aduersionem & extractionem, semper nova sui concreti est creatura. Quod ergo per fermentum fellis jactum est fundamentum, volatilizando & falsum faciendo: hoc deinceps in cordis officina perficitur. Etenim præviæ digestionis, sunt totidem dispositiones ad vitales

functiones & necessitates. Membro enim semel stupescato, si sensus redierit, id sanè cum sensibilibus stimulis & punctiõibus fit, quæ verè falsædinis sunt indicia. Quod autem totus cruor sit merus sal, non aliunde clarius deduci potest: quàm quod homogenealiter totus in ascite, & in ulceribus, in falsum ichor mutetur per facillimam degenerationem. Condecens autem fuit spiritui vitali qualitas falsa, acuta, & materia subtilis, si conservandis membris sufficere debebat. Rubedo quoque cruoris, flavedinem assumit, dum sanguis fit arterialis, eò quòd rubrum per salis acredinem flavescit in sui dissolutione. Nec tamen sanguis omnem rubedinem amittit, siquidem pars ejus permanere debebat in solidorum membrorum nutrimentum. Mortuum est quicquid hæcenus dixi, spiritum vitæ esse falsam aporrhæam, acutam, & è sanguine factam per sua membrorum vitalium fermenta. De vita ergo spiritus dicam. Etenim cum vitæ muniis fungi debebat, non requirebatur ut esset in specie liquoris falsi, aut sanguinis, vel ut illudat sub imagine falsæ exhalationis: at quia vivere primario, vitamque suscipere debebat, illuminari, ipsi fuit opportunum. Non sanè lumine urente, inflammante, aut igneo: sed lumine simplici, vitali, de natura formarum animantarum, vitæ & animæ sensitivæ: & quidem de specie humana. Finge enim ad illius intelligentiam, vermes nitedulas nominatos, lucem noctu in ventre habere, quæ nedum splendeat instar oculorum felis: sed & circumcirca tenue lumen effundat. Lux ista exstinguitur cum vita nitedulæ. Par lumen, finge, quod spiritum vitalem illuminat, quoad vivit lucet, & propagatur in recenter factum spiritum, debitè elaboratum. Et quò impurius, minusque elaboratus fuerit, eò lumen istud esse tenebrosius. Exstinguitur autem in nobis lumen istud, perfitte spiritus materia in peste, venenis, &c. prout per syncopen & palpitationem lumen exstinguitur, & spiritus evanescit. Sub mortem quoque, oculi membrana, manifestà lucē destituitur, planè visibili. Non est tamen par lucis illius essentia in nitedulis, quæ in nobis, ut solo videlicet gradu à nobis discrepent. Sed sunt tot luminum horum species, quot vitalium creaturarum. Divinæ id nobis largitatis indicium, quòd luminum, quæ nobis unica sub notione comprehenduntur, tot sint species, & vitales differentię. Utpotè quòd illæ luces sint ipsæmet vitæ ac formæ vitalium. Adeò patrem luminum ter gloriosissimum ludere abundantia gene-

genericorum luminum, non minori prodigialitate, quam in vultu humano unico, tot prope modum varietates effinxit, quot homines. Est quippe penes ipsum quædam luminum vitalium republ. & innumerabilium civium cohors: cujus similitudinem quandam in vitalibus animalis exprimit per vitam, formam, id est, per lucem vitalem. Est ergo spiritus vitalis, sanguis per vim fermenti & motus cordis, repositus in auram saluam, illuminatam vitaliter. Quod lumen in nobis est calidum; In pisce vero friget actualiter sic, ut nunquam quamdiu vivit ac subsistit, queat ad caloris potentiam aspirare. Non est igitur calor noster, humidum primigenii consumentivus: ut neque proinde, defectu caloris, pisces, mortem effugiunt hætenus: licet humidum illorum non efferatur in exhalationem: atque omnium minimè, in mari glaciali. Neque enim Capuccinus nostras, maximam parte anni, à pedibus in ventrem usque frigus, nec sentiens se pedes habere, proinde humidi alimentarii non tolerabit quotidie transpirationem, aut recusat alimentorum refectionem, aut Capuccinus illis partibus mutatus est in piscem: quod alioquin esset necessarium, si calor esset fundamentum vitæ primarium, non autem adjacens, & comitans. Absit, nescire aliam esse consumptionem humidum à calore: aliam verò quæ à fermento extenuante promovetur. Hæc siquidem nullam fecem, aut residuum aliquod post se relinquit. Illa verò topium, vel carbonem. Adeoque prior tendit in inspissationem: posterior autem in extenuationem. Sin autem in nobis ingens quandoque calor insurgat, qui membra pruno, & igne perfico

adurat, gangrænetque, escaram moverat, & subinde gliris instar carnes erodat. Ita nempe sunt opera corrosivorum salium, actus degenerationum exlegum à Republ. vitali proscriptorum. Perinde enim per laxativa venena totus cruor in purulaginem resolvitur. Errores enim alienigenorum feminum violentius adscribendi, sub quibus vitale lumen degenerat, non secus, atque compressio fœni, ignem excipiat. Porro spiritus vitalis, per aortas arterias, in caput scandit. In cerebri medullæ autem est unicus sinus, qui supernè inspectus, duplex videtur, sed elevatâ sursum camerâ, unitatem ostendit. In hoc autem sinu, definit arteria in vas rugosum, & alterius texturæ, quam cætera arteriarum compago. Hæc ergo diffuit spiritus vitalis, in sinum cerebri, pro ministerio Imaginationis, memoriæ, & pedissequarum facultatum spiritalium: quæ omnes pariter fundatæ sunt in spiritu insito, cerebri incolâ. Hinc autem, si spiritus influens pergat in oscula nervorum incipientium à cerebro, vel cerebello, proprietates acquirit ibidem destinatis partium functionibus aptas. Hunc alibi dixi à spiritu vitali essentialiter non differre: sed in essentiæ suæ latitudine plurimarum proprietatum esse capacem, juxta Idearum sibi impressarum latitudinem. Qui namque ad linguam defluit, gustatum efficit; qui tamen in digito non gustat. Quia particularem organi determinationem induit, absque naturæ suæ transmutatione, ne tot essent spiritus animalis subdivisiones, quot officiorum pluralitatibus diremta ministeria. Interim rem voca, ut lubet.

VITA MULTIPLEX IN HOMINE.

Stendi alibi in utero monarchatum, adeoque & vitam singularem: qua scilicet post mulieris mortem, prolem adhuc enititur. Vidi & mulierem, quæ nunquam caduco corripiebatur, nisi instante partus dolore; nec cessabat etiam nisi post partum. Ostendi quoque vivere quidem lieniformem quandam carnem inter secundinas & acerbula uteri obnatam: ejusque vitam sibi propriam, sic ut non vivat vita matris aut fœtus: sed quadam promiscua, non quidem vita sensitiva, quanquam vegetetur vi quadam vitali: non autem animæ cujusdam herbacæ, aut vegetantis favore. Tandem quoque venis suam

à morte hominis adhuc permanere vitam, quæ multos dies ab obitu personæ, cruorem in se detentum à coagulatione præservat, & hætenus vitâ quadam illustrat. Quapropter venarum esse aliam vitam, qua nedum vivant: sed & in vita ipsum cruorem conservent. Postremò & demonstravi, vitam quandam peculiarem musculis inesse, cum facultatibus sensitiva & motiva, per quam se tendunt pavido spasmo omnes ad sensationem mortis. Ut patet in tetano, rigoribus & convulsionibus, in quibus tam in vivis, quam à morte, musculi moventer invitâ voluntate, etiam post vitæ extinctionem. Et quanquam hæc vitæ variis subiectis distinguuntur, & munium diversitate manifestentur,